

POSTANOWIENIE

Dnia 21 października 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Aleksander Stępkowski

w sprawie z powództwa M.P. i M.P.1

przeciwko R.Ł., J.K. i K.K.

o zapłatę,

po rozpoznaniu 21 października 2025 r. na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych wniosku SSN Pawła Księżaka o wyłączenie od rozpoznania wniosku Rzecznika Praw Obywatelskich o wyłączenie SSN Tomasza Demendeckiego od orzekania w sprawie II NSNc 211/24 ze skargi nadzwyczajnej wniesionej przez Rzecznika Praw Obywatelskich od wyroku Sądu Rejonowego w Częstochowie z 25 lipca 2014 r., sygn. I C 1657/12,

wyłącza SSN Pawła Księżaka od rozpoznania wniosku Rzecznika Praw Obywatelskich o wyłączenie SSN Tomasza Demendeckiego od orzekania w sprawie II NSNc 211/24.

UZASADNIENIE

Sędzia SN Paweł Księżak (dalej również: Żądający) złożył 3 października żądanie wyłączenia od rozpoznania wniosku o wyłączenie SSN Tomasza Demendeckiego. Żądający uzasadnił swój wniosek trojako.

Po pierwsze wskazał, że okoliczności, na których oparto wniosek o wyłączenie SSN Tomasza Demendeckiego, a mianowicie okoliczności dotyczące powołania sędziego, stosują się również do Żądającego.

Po drugie wskazał, że w świetle orzecznictwa TSUE i ETPCz udział Żądającego w składzie orzekającym ma prowadzić do naruszenia art. 6 EKPCz i sytuacja ta ma trwać do czasu wprowadzenia, bliżej nieokreślonych, zmian legislacyjnych.

Po trzecie, Żądający stwierdził, że czuje się zagrożony arbitralnym pozbawieniem urzędu i prześladowaniami przez władzę polityczną (Ministra Sprawiedliwości pełniącego funkcję Prokuratora Generalnego), przez co nie może czuć się jako sędzia niezawisły i z tego względu, nie tworzy już sądu niezależnego.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Zarówno pierwszy, jak i drugi powód, dla którego złożono żądanie wyłączenia, opierają się na okolicznościach towarzyszących powołaniu sędziego żądającego. Do żądania takiego, stosuje się – mająca moc zasady prawnej – uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego, która zapadła w Izbie Cywilnej 10 października 2024 r. pod sygnaturą III CZP 44/23, i w świetle której „żądanie sędziego lub wniosek o wyłączenie sędziego od rozpoznania sprawy oparte wyłącznie na okolicznościach towarzyszących powołaniu tego sędziego nie wywołuje skutków prawnych”. Na mocy tej uchwały, żądanie SSN Pawła Księżaka w tym zakresie należy potraktować zgodnie ze stosowaną analogicznie dyspozycją art. 53¹ § 2 k.p.c. nie podejmując względem niego dalszych czynności.

Inaczej jednak przedstawia się żądanie SSN Pawła Księżaka w świetle trzeciego powodu, który skłonił go do jego sformułowania, a mianowicie, braku jego niezawisłości. Sędzia zadeklarował, że od chwili przedstawienia publicznie groźby usuwania z urzędu przez władzę ustawodawczą i wykonawczą sędziów znajdujących się w jego położeniu, nie może się on czuć niezawisły. Deklaracja taka oznacza brak dyspozycji psychicznej sędziego do niezawisłego sprawowania przezeń wymiaru sprawiedliwości. Stwierdzenie takiej okoliczności nakazuje zaś wyłączenie go od orzekania i podjęcie działań, mających na celu ustalenie, czy doszło w jego wypadku do utraty sił czyniących go trwale niezdolnym do pełnienia obowiązków sędziego, w myśl dyspozycji art. 38 § 1 u.SN.

[K.O.]

[r.g.]